

AKADÁLYMENTES WEBOLDALAK

5. forduló

Web25

A kategória támogatója: Edelényi Zsolt

RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ IDŐ:

10:00

Ismertető a feladathoz

WAI-ARIA

A WAI-ARIA szabvány szorosan összefügg a weboldalak akadálymentességével. Olyan eszközt kaptak a webfejlesztők a kezükbe, amely képes főképp a kisegítő eszközt használók számára egy minőségi ugrást adni a felhasználói élményben. Azonban a rossz WAI-ARIA tönkre is teheti a weboldalt. E témából készítettem öt kérdést, melyből néhányat csak a webfejlesztők fognak megérteni.

Ahogy eddig is: 10 perc áll rendelkezésre, öt kérdés lesz , és minden kérdésre lesz egyetlen egy helyes válasz.

Ajánlott szakirodalom

1. [WAI-ARIA authoring practices](#)
2. [Using Aria-labelledby](#)
3. [Live regions](#)

Érdekesség

Az előző héten az LP eredetéről kérdeztem. Az igazság, hogy 1934 és 48 között az LP-t szinte kizárólag csak a látássérültek ismerték. Zenét nem rögzítettek rá, hanem egy új lehetőség: a beszélő könyv (mai kifejezéssel hangoskönyv) számára használták. Akkori mértékkel elképesztő hosszú: 25 perces szövegeket lehetett rögzíteni rájuk. A vakoknak gyártottak 5 ezer lejátszót, és több, mint egy évtizeddel korábban használhatták ezt a technikai újítást, mint a látók.

E heti érdekességünk: **Melyik cég gyártott először akadálymentes játékkonzolt?**

1. Nintendo
2. Microsoft
3. Sony
4. Amazon

1. feladat 0/8 pont

WAI-ARIA és/vagy HTML

A WAI-ARIA és a HTML szabványok közt átfedés van. A szabvány iránymutatást ad arra vonatkozóan, hogyan kezeljük ezeket? **Az alábbiak közül melyik a helyes szabály a HTML és WAI aria közötti átfedések kezelésére?**

Válasz

- ☐ Ahol van WAI-ARIA elemnek HTML megfelelője ott az aria-apply attribútummal meg kell határozni, melyiket alkalmazza a böngésző.
- ☐ Ahol van WAI-ARIA elemnek HTML megfelelője ott mindkettőt használjuk.
- ☐ Ahol van WAI-ARIA elemnek HTML megfelelője ott a WAI-ARIA-t használjuk.
- ☒ Ahol a WAI-ARIA elemnek van HTML megfelelője, ott a HTML-t használjuk.

Magyarázat

A WAI-ARIA támogatja, kiegészíti a HTML szemantikát, de elkerülhetetlenül lesznek átfedések. A HTML szemantikája sok esetben létrehozható csak WAI-ARIA elemekből. Éppen ezért a szabvány azt az alapelvet határozza meg, hogy csak akkor használjunk WAI-ARIA-t, hogyha nincs megfelelő HTML elem.

2. feladat 0/11 pont

Gazsi vásárol(na)

Gazsi vak és képernyőolvasót használ a weben. Egy webshopban éppen WAI-LAN-t szeretne vásárolni, de képtelen rá. Megtalálta ugyan, de közel s távol nem találja a "kosárba" nevű gombot. Néha ugyan felolvas a képernyőolvasó egy-egy "kosárba" szót, de nem tudja mihez kapcsolni. "Ez melyik termékhez kapcsolódik?" - teszi fel magában a kérdést. Az egyik WAI-ARIA attribútumot ennek a megoldására fel lehetne használni. **Melyik attribútum alkalmas arra, hogy a kosár gombhoz hozzákapsoljuk a termék nevét?**

Válasz

- ☐ `aria-button`
- ☒ `aria-labelledby`

aria-connect

aria-type=basket

Magyarázat

Az `aria-labelledby` attribútum értéke egy olyan id, amely a gomb leírását kiegészíti. Értelmszerűen az áru nevének id-ját (akár többet is) kell beírni, és a képernyőolvasó felolvassa. Például:

```
<h2 id=productId1526>WAI-LAN</h2>
<button aria-labelledby=productId1526>Kosárba</button>
```

3. feladat 0/17 pont

A WAI-ARIA használatánál is vannak olyan kritériumok, amelyeknek feltétlenül teljesülniük kell, hogy értelmezhető legyen a kód.

A WCAG normatívája szerint melyik az a kritérium, amelynek minden esetben meg kell felelni?

Válasz

Csak létező WAI-ARIA attribútumot használhatunk. Nem elfogadható például:

```
aria-joke
aria-darthwader
```


Az olyan elemek, amelyek értéke egy vagy több ID, akkor annak olyan létező ID-ra kell mutatni, ami létezik, és csak egyszer létezik. Tilos az alábbi:

```
<div id=big>
<div id=big>
<button aria labelledby=big>
```


Az absztrakt attribútumokat nem lehet használni például:

```
<div window>
```


A HTML szemantikának megfelelő aria attribútumot nem lehet használni. Például:

<button role=button>

Magyarázat

Ahhoz, hogy a böngészők és kiegészítő technológiák megértsék a jelölőnyelvet, szükséges, hogy az egyes elemekre történő hivatkozások működjenek. Ha egy hivatkozott ID nem létezik, vagy kétszer szerepel, akkor a kód értelmezhetetlenné válik. A hiba, értelmezhetetlen attribútumokat a böngészők és kiegészítő eszközök egyszerűen kihagyják.

4. feladat 0/13 pont

Élő terület

Élő területnek (live region) nevezzük azokat a területeket, amelyeket a képernyőolvasó soron kívül felolvas akkor, ha a weboldal egy része megváltozik. Az alábbi 4 role szabályból 3 ilyen definiál. **Melyik az az egy szabály, amely NEM élő területet határoz meg?**

Válasz

role=signboard

role=alert

role=log

role=status

Magyarázat

A **status** munkamenetre, folyamatra vonatkozó státuszüzenetek megjelenítésére szolgál. Alapértelmezetten akkor olvassa fel, amikor a felhasználó szünetet tart.

Az **alert**-et figyelmeztetésre használjuk, például a munkamenet végéhez közeledve, vagy sikertelen űrlapbeküldésnél. A képernyőolvasó azonnal felolvassa, amikor a tartalma megváltozik.

A **log** olyan terület, ahol - mint egy naplófájl vagy chat - folyamatosan bővül tartalommal. A képernyőolvasó minden változásnál a teljes tartalmát felolvassa.

signboard szabály nem létezik.

5. feladat 0/14 pont

József lesérült

József eltörte a jobb csuklóját, legalább egy fél évig képtelen használni a jobb kezét, és mindent a bal kezével végez, csak épp az érintőpárnát és az egeret képtelen használni. Utazni szeretne, és végre talált egy akadálymentes utazási portált, ahol billentyűzettel is ki tudja választani a dátumot. **A W3C milyen billentyűkombinációt ajánl a dátumkiválasztónál az előző hónap és előző évhez váltáshoz?**

Válasz

- ☐ Előző hónap: Shift+Page Up, Előző év: Shift+Tab.
- ☐ Előző hónap: Page up, Előző év: Shift+Page Up.
- ☐ Előző hónap: Page down, Előző év: addig visszalépkedni Page Down-al, amíg eljut az előző év decemberéhez.
- ☐ Nincs ilyen ajánlás.

Magyarázat

Az irodalomajánlóban megjelölt WAI-ARIA authoring practices dokumentumban megadják azokat a billentyűkombinációkat, amelyekhez érdemes tartani magát a fejlesztőnek, mivel ezek egyszerűek és logikusak.